2023 YILI
YAŞ MEYVE VE SEBZE SEKTÖR RAPORU

Araştırma ve Piyasa Geliştirme Müdürlüğü

İzmir Ticaret Borsası

Tarım sektörü Türkiye coğrafyasında sahip olduğu tarihsel önemin yanı sıra, günümüzde sağladığı net döviz girdisi, ambalaj, nakliye vb. ilişkili sektörler de dahil edildiğinde sağladığı dev istihdam ile halen stratejik bir öneme sahiptir. Bitkisel üretim ise Türk tarımının lokomotif sektörüdür. Türkiye, üretime müsait verimli ve geniş tarım alanları, değişik bölgelerin ekolojik farklılıkları sayesinde meyve ve sebzelerinin iyi koşullarda ve kaliteli olarak yetişebildiği nadir ülkelerden biridir. Sahip olduğu çeşitli ekolojik koşullar sayesinde tamamı ılıman olmak üzere; subtropikal ve bir miktar tropikal ürünler yetiştirilebilmektedir.

Organik ürünlere olan talep Türkiye için yeni ihracat fırsatları yaratmıştır. Türkiye, sahip olduğu yüksek üretim potansiyeli sayesinde son yıllarda önemli miktarlarda organik olarak yetiştirilmiş yaş meyve ve sebze ihraç etmeye başlamıştır.

ISO 9001, ISO 22000, HACCP, GAP ve THE GLOBALGAP gibi kalite ve marka standartları çerçevesinde ihracat yapan Türk yaş meyve ve sebze sektörü oldukça rekabetçi olan uluslararası yaş meyve sebze pazarında kendisine başarılı bir yer edinmiştir.

1. ÜRETİM

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 2023 yılında ülkemiz yaş meyve üretim miktarı bir önceki yıla göre %2,98 oranında artarak 24 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. (Bitkisel üretim tablolarında çay, sert kabuklular ve baharat bitkileri dahil edilmemiştir.)

Meyveler kategorisinde yer alan bazı önemli ürünlerin üretim miktarlarına bakıldığında bir önceki yıla göre kiraz %12,3, şeftali ve nektarin %6,8 oranında artarken; kayısı %6,6, muz %6,7, elma %4,5, zeytin %48,9 oranında azalmıştır. Turunçgil grubu üretiminde önemli bir artış yaşanmıştır. Mandalinada %58,3, limonda %75,8, portakalda %78,8 oranında artış olmuştur.

Tablo 1:

Türkiye Yaş Meyve Ürünleri Üretim Miktarları (Ton)			
	2022	**2023**	**Değişim (%)**
Üzüm	**4.165.000**	**3.400.000**	**1,0**
Muz, incir, avokado, kivi	**1.488.197**	**1.414.533**	**-4,9**
Muz	997.244	930.240	-6,7
İncir	350.000	356.000	1,7
Kivi	100.772	89.831	-10,9
Avokado	40.181	38.462	-4,3
Turunçgiller	**4.710.808**	**7.877.982**	**67,2**
Portakal	1.322.000	2.311.335	74,8
Mandalina	1.865.000	2.952.775	58,3
Limon	1.323.000	2.325.726	75,8
Greyfurt (altıntop)	198.000	284.565	43,7
Turunç	2.808	3.581	27,5
Diğer meyveler	**10.239.270**	**10.070.233**	**-1,7**
Elma	4.817.500	4.602.517	-4,5
Armut	551.086	534.513	-3,0
Şeftali ve nektarin	1.008.185	1.076.852	6,8
Erik	348.750	355.132	1,8
Kayısı	803.000	750.000	-6,6
Kiraz	656.041	736.791	12,3
Çilek	728.112	676.818	-7,0
Nar	681.460	638.821	-6,3
Diğer	645.136	698.789	8,3
Zeytin	**2.976.000**	**1.520.000**	**-48,9**
TOPLAM	**23.579.275**	**24.282.748**	**2,98**

Kaynak: TÜİK, Bitkisel Üretim İstatistikleri, 2023

2023 yılında yaş sebze ürünleri üretim miktarı bir önceki yıla göre %0,2 oranında azalarak 29 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Sebze ürünleri alt gruplarında üretim miktarları incelendiğinde, yumru ve kök sebzelerde %2,4 oranında, meyvesi için yetiştirilen sebzelerde %0,5 oranında azalış olurken, başka yerde sınıflandırılmamış diğer sebzelerde %3,9 oranında artış olmuştur.

Sebzeler grubunun önemli ürünlerinden domates üretimi %2,3 oranında artarak 13,3 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca biber üretimi %2,1 artmış, karpuz üretimi %7,3 oranında azalmıştır.

Tablo 2:

Türkiye Yaş Sebze Ürünleri Üretim Miktarları (Ton)			
	2022	**2023**	**Değişim (%)**
Yumru ve kök sebzeler	**1.369.834**	**1.337.029**	**-2,4**
Havuç	788.578	777.908	-1,4
Turp	188.662	182.405	-3,3
Diğer	392.594	376.716	-4,0
Meyvesi için yetiştirilen sebzeler	**25.303.925**	**25.189.433**	**-0,5**
Domates	13.000.000	13.300.000	2,3
Hıyar	1.938.545	1.871.712	-3,4
Biber	3.018.775	3.081.010	2,1
Patlıcan	781.242	817.591	4,7
Kabak (sakız)	590.362	573.617	-2,8
Baklagil sebzeleri	768.936	768.028	-0,1
Kavun	1.587.230	1.403.214	-11,6
Karpuz	3.394.783	3.147.921	-7,3
Diğer	223.843	226.178	1,0
Başka yerde sınıflandırılmamış diğer sebzeler	**2.425.086**	**2.519.299**	**3,9**
Karnabahar	239.857	251.484	4,8
Lahana	964.296	988.111	2,5
Marul	561.990	577.773	2,8
Ispanak	230.071	232.699	1,1
Diğer	428.872	469.232	**9,4**
TOPLAM	**29.098.845**	**29.045.761**	**-0,2**

Kaynak: TÜİK, Bitkisel Üretim İstatistikleri, 2023

2. İZMİR TİCARET BORSASI TESCİLLERİ

İzmir Ticaret Borsası yaş meyve, sebze grubu tescilleri Borsamız tescil bültenlerine yansıdığı şekliyle Tablo 3'te sunulmuştur. Tescil işlemlerinin büyük bir çoğunluğu genel bir muhtelif yaş meyve – sebze başlıkları altında derlenmektedir.

Alt kategorilere bakıldığında işlem hacmi açısından domates (toplam 593 bin ton), mandalin (toplam 45 bin ton), üzüm (toplam 21 bin ton) ürünleri öne çıkmaktadır.

Tablo 3:

İZMİR TİCARET BORSASI YILLIK TESCİL BÜLTEN				
01.01.2023 - 31.12.2023				
	ADET	**MİKTAR**	**TUTAR**	**ORTALAMA FİYAT**
Yaş Sebzeler	1.313	307.252.901	3.015.902.436	9,82
Yaş Meyveler (Muhtelif)	522	81.323.360	528.981.567	6,50
Domates Yaş (Sanayi Tipi)	348	469.646.736	1.316.789.644	2,80
Domates (Yaş)	189	117.096.095	523.506.380	4,47
Domates Yaş (Çeri-Organik)	27	5.467.876	69.517.544	12,71
Domates Çürük	9	493.253	336.330	0,68
Mandalin Satsuma	103	38.758.698	278.529.920	7,19
Mandalin Clemantin	23	6.446.547	58.098.933	9,01
Üzüm (Yaş Şaraplık)	27	18.992.362	251.780.134	13,26
Üzüm (Yaş Sofralık)	25	1.668.706	27.623.830	16,55
Üzüm (Yaş Şaraplık Özel)	4	312.345	24.697.304	79,07
Zeytin	338	7.590.786	250.481.433	153,57
Elma (Yaş)	24	27.976.966	147.218.165	5,26
Kiraz (Yaş)	39	2.689.543	95.823.985	35,63
Limon	30	3.038.440	25.957.353	8,54
Limon (Yatak)	1	340.620	2.827.532	8,30
Sebze Tohumu	30	30.567.318	22.172.238	0,73
Portakal	36	1.891.452	18.236.677	9,64
Kayısı (Yaş)	13	513.288	6.616.965	12,89
Erik (Yaş)	14	138.741	3.114.489	22,45
Greyfurt	4	40.160	268.105	6,68
TOPLAM	**2.781**	**1.114.655.407**	**6.417.999.530**	

Not: KDV hariç fiyatlardır. Tesciller kg bazında yapılmıştır.

3. İHRACAT

3.1 Türkiye Geneli Yaş Meyve Sebze İhracatı

Türkiye'nin tarım ihracatı 2023'te bir önceki yıla göre %2,8 artışla 35 milyar 164 milyon 253 bin ABD Dolarına yükselerek rekor seviyeye ulaşmıştır. Tarım ihracatı 2023 yılı ülke ihracatının %15,9'unu oluşturmuştur.

Toplam tarımsal ihracatın yaklaşık %9,9'unu oluşturan yaş meyve ve sebze ihracatının değeri 2023 yılında bir önceki yıla göre %18 artarak yaklaşık 3,5 milyar ABD Doları olmuştur.

Tablo 4:

2022-2023 (OCAK-ARALIK) TÜRKİYE GENELİ YAŞ MEYVE SEBZE İHRACAT KAYIT RAKAMLARI								
ÜRÜN	OCAK-ARALIK 2022		OCAK-ARALIK 2023		DEĞİŞİM ORANI (%)		2023 PAYI (%)	
	MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER
NARENCİYE	1.939.739.527	903.561.617	1.949.755.346	1.112.213.325	1	23	42	32
TAZE SEBZE	1.444.766.267	846.248.866	1.314.433.162	1.112.561.741	-9	31	28	32
TAZE MEYVE	1.575.952.526	1.176.727.695	1.401.046.350	1.240.725.629	-11	5	30	36
GENEL TOPLAM	**4.966.814.810**	**2.949.783.894**	**4.670.597.148**	**3.491.096.541**	-6	18	**100**	**100**

Kaynak: Akdeniz İhracatçı Birlikleri
Not: Genel toplamda çay dahildir.

2023 yılında ihraç edilebilir yaş meyveler arasında 1 milyar 112 milyon ABD Doları gibi önemli bir değerle Narenciye ilk sırada yer almıştır. Mandalina (577 milyon ABD Doları) toplam narenciye ihracatında değer bazında ilk sırada yer almıştır. En çok Mandalina ihracatı yaptığımız ülke Rusya Federasyonu olmuştur (289 milyon ABD Doları). 355 milyon dolarla ikinci sırada yer alan Türk limonu, doğal ve modern soğuk hava depoları sayesinde yıl boyu satılmaktadır. En çok limon ihracatı yapılan ülke ise Irak (86 milyon ABD Doları) olmuştur. Portakal ve greyfurt ihracatımızda yine Rusya Federasyonu (sırasıyla 46 milyon ve 17 milyon ABD Doları) öne çıkmıştır.

Tablo 5:

2022-2023 (OCAK-ARALIK AYI) TÜRKİYE GENELİ NARENCİYE İHRACAT KAYIT RAKAMLARI									
	MADDE	OCAK-ARALIK 2022		OCAK-ARALIK 2023		DEĞİŞİM ORANI (%)		2023 PAYI (%)	
		MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER
1	MANDALİNA	888.708.540	463.345.976	972.173.723	576.686.294	9	24	50	52
2	LİMON	599.180.097	272.414.067	659.436.479	354.819.268	10	30	34	32
3	PORTAKAL	318.528.370	98.331.670	212.917.429	112.718.636	-33	15	11	10
4	GREYFURT	133.232.021	69.219.195	104.945.875	67.664.704	-21	-2	5	6
	GENEL TOPLAM	**1.939.739.527**	**903.561.617**	**1.949.755.346**	**1.112.213.325**	**1**	**23**	**100**	**100**
	Not: Ürünler, 2023 yılı FOB ($) değerlerine göre sıralanmıştır.								

Kaynak: Akdeniz İhracatçı Birlikleri

Narenciye ürünleri hariç tutulduğunda 2023 yılı yaş meyve ihracatımızda Kiraz-Vişne (215 milyon ABD Doları) ilk sırada yer alırken, onu şeftali (203 milyon ABD Doları) ve Elma (175 milyon ABD Doları) takip etmiştir.

Tablo 6:

2022-2023 (OCAK-ARALIK AYI) TÜRKİYE GENELİ									
YAŞ MEYVE İHRACATI YAPILAN İLK 10 ÜRÜN									
	ÜRÜN	OCAK-ARALIK 2022		OCAK-ARALIK 2023		DEĞİŞİM ORANI (%)		2023 PAYI (%)	
		MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER
1	KİRAZ.VİŞNE	57.994.262	134.125.173	83.046.068	214.897.433	43	60	6	17
2	ŞEFTALİ	206.114.966	200.423.344	227.106.733	203.469.549	10	2	16	16
3	ELMA	383.734.890	166.569.248	370.800.793	174.761.555	-3	5	26	14
4	ÜZÜM	224.315.707	176.280.698	143.203.981	134.494.902	-36	-24	10	11
5	NAR	180.482.836	117.063.610	148.146.405	131.101.099	-18	12	11	11
6	İNCİR	24.016.546	58.347.958	19.229.295	68.339.890	-20	17	1	6
7	KAYISI	97.195.647	82.114.969	87.349.841	58.400.193	-10	-29	6	5
8	ARMUT	91.456.678	48.129.388	70.325.804	50.225.566	-23	4	5	4
9	ÇİLEK	38.189.479	31.615.837	38.120.670	36.505.934	0	15	3	3
10	KARPUZ	145.038.455	38.424.026	108.457.036	35.541.612	-25	-8	8	3
GENEL TOPLAM YAŞ MEYVE		1.575.952.526	1.176.727.695	1.401.046.350	1.240.725.629	-11	5	100	100
Not: Ürünler, 2023 yılı FOB ($) değerlerine göre sıralanmıştır.									

Kaynak: Akdeniz İhracatçı Birlikleri

2023 yılı yaş sebze ihracatında ise Domates ürünü büyük bir farkla ilk sırada yer almıştır (539 milyon ABD Doları). Onu takip eden ürünler ise Biber (276 milyon ABD Doları) ile Kabak (77 milyon ABD Doları) olmuştur.

Tablo 7:

2022-2023 (OCAK-ARALIK AYI) TÜRKİYE GENELİ YAŞ SEBZE İHRACATI YAPILAN İLK 10 ÜRÜN									
	ÜRÜN	OCAK-ARALIK 2022		OCAK-ARALIK 2023		DEĞİŞİM ORANI (%)		2023 PAYI (%)	
		MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER
1	DOMATES	526.407.017	377.127.392	588.321.605	538.664.591	12	43	45	48
2	BİBER	161.538.559	203.246.040	188.793.309	276.366.487	17	36	14	25
3	KABAK	106.396.250	73.479.220	100.964.245	76.632.557	-5	4	8	7
4	HIYAR.KORNİŞON	108.329.628	71.837.309	95.480.963	76.357.370	-12	6	7	7
5	SOĞAN.ŞALOT	188.779.858	26.732.710	127.192.156	37.401.045	-33	40	10	3
6	HAVUÇ.TURP	114.324.700	20.693.463	89.164.113	25.894.078	-22	25	7	2
7	PATLICAN	27.319.936	19.015.977	31.645.671	21.120.770	16	11	2	2
8	KARNABAHAR	5.005.110	2.286.249	13.821.875	9.307.866	176	307	1	1
9	LAHANA	16.490.432	7.622.484	16.666.097	8.683.126	1	14	1	1
10	PATATES	164.718.224	21.448.271	29.902.914	8.451.466	-82	-61	2	1
	GENEL TOPLAM YAŞ SEBZE	1.444.766.267	846.248.866	1.314.433.162	1.112.561.741	-9	31	100	100
Not: Ürünler, 2023 yılı FOB ($) değerlerine göre sıralanmıştır.									

Kaynak: Akdeniz İhracatçı Birlikleri

2023 yılı Türkiye geneli toplam yaş meyve sebze ihracatımıza bakıldığında; ilk sırada yer alan ülke yine Rusya Federasyonu (958 milyon ABD Doları) olmuştur. Onu Almanya (349 milyon ABD Doları) ve Romanya (291 milyon ABD Doları) izlemiştir.

Tablo 8:

2022-2023 (OCAK-ARALIK AYI) TÜRKİYE GENELİ YAŞ MEYVE SEBZE İHRACATI YAPILAN İLK 20 ÜLKE									
	ÜLKE	OCAK-ARALIK 2022		OCAK-ARALIK 2023		DEĞİŞİM ORANI (%)		2023 PAYI (%)	
		MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER
1	RUSYA FEDERASYONU	1.473.995.146	1.109.061.127	1.370.173.523	957.575.938	-7	-14	29	27
2	ALMANYA	165.371.108	243.477.212	205.642.597	348.618.571	24	43	4	10
3	ROMANYA	238.070.392	199.804.648	281.626.510	290.974.810	18	46	6	8
4	IRAK	836.792.758	126.625.722	592.791.549	266.434.369	-29	110	13	8
5	UKRAYNA	334.835.284	200.814.793	353.952.753	250.994.837	6	25	8	7
6	POLONYA	117.455.493	96.273.941	161.660.243	166.662.442	38	73	3	5
7	BULGARİSTAN	165.298.797	92.193.194	159.261.771	106.288.290	-4	15	3	3
8	HOLLANDA	53.476.842	65.895.608	60.442.949	86.967.240	13	32	1	2
9	HINDISTAN	102.472.700	68.316.402	127.101.226	83.519.653	24	22	3	2
10	AVUSTURYA	28.252.777	37.713.825	41.161.745	67.395.801	46	79	1	2
11	BİRLEŞİK KRALLIK	34.228.220	47.505.365	40.616.650	65.870.381	19	39	1	2
12	SUUDİ ARABİSTAN	68.618.922	31.193.635	102.449.445	50.972.844	49	63	2	1
13	İSRAİL	85.801.218	66.121.958	69.722.816	47.274.000	-19	-29	1	1
14	SIRBİSTAN	52.818.439	37.882.381	58.598.989	43.902.180	11	16	1	1
15	MOLDAVYA	40.487.856	31.582.046	43.530.485	40.351.740	8	28	1	1
16	BEYAZ RUSYA	62.692.159	51.352.479	38.159.297	37.387.607	-39	-27	1	1
17	İTALYA	12.786.122	26.987.748	15.122.771	36.707.773	18	36	0	1
18	HIRVATİSTAN	25.146.837	20.364.295	29.816.535	30.154.879	19	48	1	1
19	GÜRCİSTAN	133.210.177	14.515.484	123.966.409	24.837.523	-7	71	3	1
20	BOSNA-HERSEK	46.982.555	20.408.904	49.741.619	24.556.008	6	20	1	1
	GENEL TOPLAM YMS	**4.966.814.810**	**2.949.783.894**	**4.670.597.148**	**3.491.096.541**	**-6**	**18**	**100**	**100**
Not: Ürünler, 2023 yılı FOB ($) değerlerine göre sıralanmıştır.									

Kaynak: Akdeniz İhracatçı Birlikleri

İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri verilerine göre; Bölgeler bazında yaş meyve sebze ihracatında, Ege Bölgesi 348 milyon ABD Doları ve %10'luk pay ile 3. Sırada yer almıştır.

Tablo 9:

2022-2023 (OCAK-ARALIK AYI) TÜRKİYE GENELİ YAŞ MEYVE SEBZE İHRACATININ FOB ($) DEĞERLERİNE GÖRE GENEL SEKRETERLİKLERE DAĞILIMI				
GENEL SEKRETERLİKLER	OCAK-ARALIK 2022	OCAK-ARALIK 2023	DEĞİŞİM ORANI (%)	2023 PAYI (%)
	DEĞER ($)	DEĞER ($)	DEĞER	DEĞER
AKİB	1.370.416.958	1.530.124.526	12	44
BAİB	666.069.317	849.851.320	28	24
EİB	338.885.138	347.883.116	3	10
DKİB	259.971.388	226.373.843	-13	6
DAİB	58.260.507	221.376.712	280	6
UİB	104.862.081	154.860.604	48	4
İİB	88.778.650	89.129.157	0	3
Diğer Genel Sekreterlikler	62.539.855	71.497.263	14	2
GENEL TOPLAM	2.949.783.894	3.491.096.541	18	100

Kaynak: Akdeniz İhracatçı Birlikleri

3.2. Ege Bölgesi Meyve Sebze Mamulleri ve Yaş Meyve Sebze İhracatı

Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği verilerine göre; Bölgemizin en çok meyve sebze mamulleri ihracatı yaptığı ülkeler sıralaması değişmemiştir. Birleşik Devletler %1'lik değer kaybına rağmen ilk sıradaki yerini kaybetmezken (173 milyon ABD Doları), onu %7 ve %12'lik değer artışıyla Almanya ve Birleşik Devletler izlemiştir.

Tablo 10:

2022-2023 (OCAK-ARALIK AYI) EGE BÖLGESİ MEYVE SEBZE MAMULLERİ İHRACATI YAPILAN İLK 10 ÜLKE							
	ÜLKE	OCAK-ARALIK 2022		OCAK-ARALIK 2023		DEĞİŞİM ORANI(%)	
		MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR	DEĞER
1	BİRLEŞİK DEVLETLER	93.398.893	175.532.496	85.102.588	173.040.911	-9%	-1%
2	ALMANYA	136.661.555	160.061.642	126.397.902	170.576.832	-8%	7%
3	BİRLEŞİK KRALLIK	76.743.262	75.154.179	85.485.244	84.408.254	11%	12%
4	HOLLANDA	43.868.000	69.735.107	34.207.183	69.660.555	-22%	0%
5	İTALYA	19.123.788	37.173.353	20.558.772	48.127.718	8%	29%
6	KANADA	18.017.554	27.695.886	14.662.814	28.828.339	-19%	4%
7	FRANSA	14.953.949	24.148.787	13.862.613	26.274.368	-7%	9%
8	POLONYA	12.749.039	20.469.147	12.013.914	24.606.470	-6%	20%
9	AVUSTRALYA	11.205.824	20.670.246	10.133.557	22.473.246	-10%	9%
10	EGE SERBEST BÖLGE	8.098.262	14.144.425	11.469.933	21.723.939	42%	54%

Kaynak: Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği

Bölgemizin en çok yaş meyve sebze ihracatı yaptığı ülkeler sıralamasında ise Rusya Federasyonu ön plana çıkmaktadır. Rusya, 2022 yılı ihracatına kıyasla yaşadığı %36'lık değer kaybına rağmen 100 milyon ABD Doları ile ilk sıradaki yerini korumuştur. Onu takip eden Almanya ve Polonya'ya olan ihracat hacmimizde sırasıyla %55 ve %91 oranında artış kaydedilmiştir.

Tablo 11:

2022-2023 (OCAK-ARALIK AYI) EGE BÖLGESİ YAŞ MEYVE SEBZE İHRACATI YAPILAN İLK 10 ÜLKE							
	ÜLKE	OCAK-ARALIK 2022		OCAK-ARALIK 2023		DEĞİŞİM ORANI(%)	
		MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR	DEĞER
1	RUSYA FEDERASYONU	168.318.023	157.436.462	106.853.325	100.122.823	-37%	-36%
2	ALMANYA	28.599.910	32.421.657	33.326.943	50.175.591	17%	55%
3	POLONYA	17.497.673	17.209.400	27.010.128	32.914.014	54%	91%
4	İTALYA	8.892.222	23.286.129	4.609.208	21.550.167	-48%	-7%
5	UKRAYNA	28.392.418	16.661.331	29.494.063	20.064.027	4%	20%
6	ROMANYA	12.496.625	12.037.666	13.593.008	17.905.024	9%	49%
7	HOLLANDA	6.854.688	9.072.385	9.255.190	13.622.142	35%	50%
8	BULGARİSTAN	7.076.886	4.434.851	10.490.745	9.566.107	48%	116%
9	AVUSTURYA	510.745	708.274	2.848.371	8.747.434	458%	1135%
10	BİRLEŞİK DEVLETLER	1.587.190	6.840.367	2.199.428	8.276.451	39%	21%

Kaynak: Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği

Ege Bölgesi yaş meyve ihracatı verilerine ürünler özelinde bakıldığında; 2022 yılında 53 milyon ABD Doları ihracat değeri ile ilk sırada yer alan üzümler kategorisin 2023 yılında %20'lik değer kaybıyla 3. sıraya gerilediği görülmektedir. 71 milyon ABD Doları ihracat değeri ve %73'lük artışla Domates ürünü 2023 yılında ilk sıraya yükselmiştir. 49 milyon ABD Doları ihracat değeri ve %34'lük artışla kiraz ürünü 2. sırada yer almıştır.

Tablo 12:

2022-2023 (OCAK-ARALIK AYI) EGE BÖLGESİ YAŞ MEYVE SEBZE İHRACATI YAPILAN İLK 10 ÜRÜN							
	ÜRÜN	OCAK-ARALIK 2022		OCAK-ARALIK 2023		DEĞİŞİM ORANI(%)	
		MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR	DEĞER
1	DOMATES	38.842.439	40.935.745	56.711.110	70.879.312	46%	73%
2	KİRAZ	13.073.126	36.480.063	17.235.833	49.058.914	32%	34%
3	ÜZÜMLER	61.753.216	52.625.200	42.279.112	41.980.447	-32%	-20%
4	MANDARİNLER	53.159.638	32.877.932	51.187.383	32.882.093	-4%	0%
5	KESTANE	11.424.659	28.769.202	4.884.538	22.131.345	-57%	-23%
6	HURMA	7.053.658	16.813.232	8.298.912	20.117.977	18%	20%
7	KORNİŞON/HIYAR	11.895.944	8.090.003	12.414.642	14.858.478	4%	84%
8	NAR	17.736.465	13.177.626	10.762.274	11.152.240	-39%	-15%
9	BİBER	8.653.892	10.017.183	8.271.275	10.837.683	-4%	8%
10	ELMA	24.054.043	16.031.571	15.079.975	10.378.043	-37%	-35%

Kaynak: Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği

Ege Bölgesi meyve sebze mamulleri ihracat verilerine ürünler özelinde bakıldığında; biber turşularının %19'luk değer artışı ve 142 milyon ABD Doları değer ile ilk sıradaki yerini koruduğu görülmektedir. Kurutulmuş domatesler (111 milyon ABD Doları) ve Kornişon turşuları (110 milyon ABD Doları) %6'lık değer artışıyla biber turşularını takip etmiştir.

Tablo 13:

2022-2023 (OCAK-ARALIK AYI) EGE BÖLGESİ MEYVE SEBZE MAMULLERİ İHRACATI YAPILAN İLK 10 ÜRÜN							
	ÜRÜN	OCAK-ARALIK 2022		OCAK-ARALIK 2023		DEĞİŞİM ORANI(%)	
		MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR (KG)	DEĞER ($)	MİKTAR	DEĞER
1	BİBER TURŞULARI	115.726.740	119.165.247	113.329.483	141.674.288	-2%	19%
2	KURUTULMUŞ DOMATESLER	34.341.055	105.575.765	28.933.217	111.459.806	-16%	6%
3	KORNİŞON TURŞULARI	110.950.155	103.722.019	97.017.607	110.349.739	-13%	6%
4	ELMA SUYU VE KONSANTRELERİ	50.746.720	79.964.255	46.944.336	89.473.548	-7%	12%
5	DONDURULMUŞ DOMATES	12.848.405	43.788.323	13.125.540	47.704.449	2%	9%
6	DOMATES SALÇASI	23.845.474	35.146.653	24.890.673	41.634.647	4%	18%
7	KÖZLENMİŞ SEBZELER	21.165.040	36.588.214	21.059.232	41.259.630	0%	13%
8	DĞR SEBZE VE YENİLEBİLİR BİTKİ PARÇALARI	21.586.700	33.439.461	21.924.820	36.053.442	2%	8%
9	DONDURULMUŞ ÇİLEK	18.181.550	39.646.830	11.404.830	26.889.500	-37%	-32%
10	TURUNÇGİL KONSERVELERİ	19.180.743	32.133.019	13.796.582	26.500.105	-28%	-18%

Kaynak: Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği